MILOSRDNÍ BRATŘI
ČECHY A MORAVA

Čtvrtletní zpravodaj milosrdných bratří č. 47 1 2020

Hospitalita

NOMINUJTE KANDIDÁTY CEN CELESTÝNA OPITZE

ZDARMA

OBSAH

4 Krátce...

ŘÁD A KŘESŤANSKÝ SVĚT

7 Valtické varhany znějí stále lépe a lépe
8 Kritzendorf slaví 100 let
9 Zemřel bývalý provinciál P. Ulrich Fischer
11 Nominace Cen Celestýna Opitze
12 V Evropě společně & Spolupráce rehabilitací
14 Nemocnica s vľúdnym prístupom k pacientom

ŽIVOT A ZDRAVÍ

18 Z vatikánské lékárny milosrdných bratří
19 Sedm Kristových slov na kříži - Charles Journet

HISTORIE ŘÁDU

20 400. výročí příchodu bratří do Prahy
21 Ramchisslův herbář

SPIRITUALITA

22 Světový den nemocných - dopis papeže Františka
25 Z dopisů sv. Jana z Boha
27 Papež František na Twitteru

26 Co připravujeme a co nás čeká

MILÉ SESTRY A MILÍ BRATŘI,

stále můžeme objevovat něco mimořádného. Něco, co jsme dříve nezažili. Teď mám na mysli například letošní zimu. Někteří z nás si v loňském roce naplánovali zimní dovolené a možná si i zakoupili zájezdy do horských oblastí a těšili se na zimní sporty. Avšak zima 2019/20 byla jednou z nejteplejších za poslední dobu. Kladu si otázku, zda jsme si sami nevytvořili schéma, podle kterého by se měla příroda řídit? Pominu teď veškeré další možnosti, kterým lidstvo světové klima, potažmo i počasí ovlivňuje. Moje myšlenka směřuje do bodu, kde si uvědomujeme, že Bůh nám dává vše k potřebě. Netvoří na své dary schémata, ale dává, jak On chce. A právě o tomto hovořím. To nám narušuje naše plány. Spíše by nás to ale mělo vést k vděčnosti za veškeré dary, které dostáváme, jak dárce – Bůh chce. Proto i já děkuji za letošní zimu, která měla spíše příchuť dlouhého jara. Neboť jen Bůh ví, co je pro lidstvo dobré. Kéž nás i v postní době provází vděčnost za Boží dary, abychom se mohli připravovat na slavnost velikonočních svátků, kdy nám Pán zanechal ten dar největší – vzkříšení.

V modlitbách s vámi

Br. Martin Macek, OH
představený milosrdných bratří
v České republice a na Slovensku

krátce...

| Začala 2. etapa restaurování fresek

Vstoupili jsme do druhého a závěrečného roku velkého projektu celkové obnovy fresek v kostele sv. Leopolda při klášteře milosrdných bratří v Brně.

V minulém roce jsme se zaměřili na vnější okruh fresek okolo oken u klenby kostela, letos restaurujeme hlavní střední část fresky, čímž bude dokončena kompletně celá fresková výzdoba kostela. Ta od 50. let minulého století trpěla pod nánosy špíny, na mnoha místech se objevovala plíseň. Tyto nečistoty již restaurátoři z velké části odstranili a nyní je čeká tmelení prasklin a retušování maleb.

Projekt má na starosti dílna S:Lukas pod vedením malíře Libora Jaroše. O finanční podporu jsme požádali Ministerstvo kultury a Jihomoravský kraj.

Pevně věříme, že 15. listopadu na slavnost sv. Leopolda, patrona kostela, tak bude freska od malíře Josefa Sterna s názvem Oslava sv. Jana z Boha v nebi zářit ve své původní kráse.

| Misijní projekty

Aby byla misijní činnost našeho řádu efektivnější, vybírá náš generální představený každý rok jedno místo, jeden projekt, který všichni milosrdní bratři a naši dobrodinci celý rok podporují, sbírají finanční dary a myslí na něj v modlitbách. V roce 2019 jsme takto podporovali naše zařízení ve Venezuele, které stále trpí chudobou způsobenou nesprávným politickým a hospodářským vedením země. Vysoká inflace způsobila, že se základní potraviny staly často nedostupné pro ty nejchudší. Pro ně jsme pak připravili zázemí v našich nemocnicích, kam mohou přijít a jídlo u nás dostanou. Z celého světa jsme na tento projekt vybrali téměř 8 milionů korun. Tato částka představuje cca 400 000 porcí jídla, které naši bratři a spolupracovníci v průběhu roku už rozdali a rozdávat stále budou. Všem dárcům za pomoc mnohokrát děkujeme!

V roce 2020 takto budeme finančně podporovat naši nemocnici ve Velloor v Indii, která se věnuje postiženým dětem. O detailech projektu budeme informovat.

Pro podporu misijních projektů našeho řádu dary posílejte na číslo konta:

1341663309/0800

variabilní symbol: **2020**

Na požádání vystavujeme potvrzení o daru pro daňové účely.

| Br. Sebastian slaví 60. výročí svých řeholních slibů

8. března roku 1960 skládal své řeholní sliby náš spolubratr Sebastian. Narodil se v roce 1937 a pro vstup do řádu se rozhodl v roce 1959. Až po zotavení z vážné nemoci v roce 1969 mohl dokončit vzdělání v ošetřovatelství a naplno se pustit do práce na poli hospitality. Jako ošetřovatel pracoval v řádových nemocnicích ve Vídni, v Schärdingu nebo v Linzi. Zde měl dokonce na starosti vedení chirurgického oddělení. Po dalším působení v Kritzendorfu od roku 1992 žije a pracuje v našem zařízení – v lékárně v Kainbachu u Grazu.

Děkujeme mu tímto za jeho příklad a práci a přejeme mu zdraví a požehnání od Pána!

| Vizitace otce provinciála

Během jara náš provinciál Saji Mullankuzhy uskuteční provinční vizitaci v Rakousku, v Maďarsku, na Slovensku a v Čechách. Řádové konstituce stanovují, že provinční představený by měl alespoň jednou během svého funkčního období provést kanonickou návštěvu ve všech komunitách a v institucích ve své provincii. Slovo vizitace je od latinského „visitatio“, které překládáme jako návštěva. Nejde tedy ani tak o kontrolu, i když samozřejmě účelem vizitace je získat přehled i nad ekonomickou situací jednotlivých zařízení, nad současnou situací a plány do budoucna, ale spíše o touhu posílit vzájemnou sounáležitost v provincii mezi všemi bratry a spolupracovníky na společném díle.

Českou republiku pan provinciál navštíví během jara.

VALTICKÉ VARHANY ZNĚJÍ STÁLE LÉPE A LÉPE

Postupná obnova varhan klášterního kostela ve Valticích s sebou přináší mnoho příležitostí, jak restaurování přiblížit veřejnosti.

Zájemcům byla představena oprava hracího stolu (milosrdní bratři tuto etapu realizovali během roku 2019) v rámci projektu „Vánoce v klášteře" – návštěvníci shlédli výstavu obrazů malířky D. Krausové, klášterní betlém a mohli se jít podívat na opravované varhany. Příležitosti podívat se na kůr využily i děti z místní mateřské a základní školy. Menší děti si s doprovodem varhan zazpívaly, mezi většími se už našli i odvážlivci, kteří na varhany spolužákům sami zahráli.

Vánoční program jsme ve Valticích uzavřeli Tříkrálovým zpíváním. Ženský pěvecký sbor „Výběr z bobulí" zpíval za doprovodu varhan pásmo tradičních koled v moderní úpravě Jiřího Strejce. Dělá nám radost, že i posluchači postřehnou rozdíl zvuku varhan s každou realizovanou částí restaurování.

Oficiálně byla loňská etapa opravy uzavřena 20. února. Proběhla závěrečná kontrolní prohlídka, na které všichni zúčastnění ocenili práci pana varhanáře P. Stehlíka a projevili podporu milosrdným bratřím v další opravě nástroje.

Tomáš Kollár, Renata Hasilová

KRITZENDORF SLAVÍ 100 LET

9. ledna oslavil 100. výročí založení náš domov s pečovatelskou službou v Kritzendorfu. Během století se toho na tomto místě stalo skutečně mnoho.

1938 krátce přerušit kvůli špatné ekonomické a společenské situaci před válkou. V roce 1939 bylo ale znovuotevřeno jako domov důchodců. Zanedlouho však bylo nařízeno proměnit zařízení na ubytovnu a zotavovnu pro vojáky a válečné zajatce. Po válce pak toto místo utrpělo velké škody kvůli rabování okupačními vojáky. Dům byl téměř zcela zničen, ale v roce 1948 byla zahájena velká rekonstrukce. Další modernizace a rozšiřování probíhají do dneška.

Už v 50. letech zařízení s pečovatelskou službou sloužilo 30 starším nemocným pacientům. K dispozici zde ale bylo také dětské oddělení pro 39 dětských pacientů na jedno- a dvoulůžkových pokojích s bohatým zázemím pro kvalitní pobyt. Vybudována byla nová kaple.

V 80. letech bylo zařízení dále rozšířeno na 141 pokojů se 168 lůžky. Vybudována byla i velká prádelna, která se dodnes stará o prádlo i pro naše řádové nemocnice ve Vídni a v Eisenstadtu. Ročně se zde vypere na 850 000 kg prádla.

Už v roce 1987 bylo přibudováno další oddělení pro 110 pečovatelských lůžek.

V roce 2019 pak byla dokončena další velká přestavba a především přístavba nové moderní budovy, na jejíchž přípravách se významně podílel bývalý provinciál P. Ulrich Fischer.

ZEMŘEL BÝVALÝ PROVINCIÁL **P. ULRICH FISCHER**

Se zármutkem oznamujeme, že 28. ledna 2020 zemřel náš spolubratr a bývalý provinciál řádu milosrdných bratří z let 2007–2015 ve střední Evropě P. Ulrich Fischer, OH. Posilněn svátostmi byl povolán k Pánu v 74. roce svého života po 50 letech řeholního života. Prosíme o modlitby.

P. Ulrich, křestním jménem Alois, se narodil rok po skončení 2. světové války 21. dubna 1946 v hornorakouském Taufkirchenu. Už ve 14 letech začal pracovat nejprve v zemědělství, později jako zedník. Zde se naučil budovat nejen budovy, ale i vztahy k lidem. Své stavitelské znalosti pak bohatě zúročil při budování rakouské provincie milosrdných bratří.

Do řádu vstoupil až ve svých 30 letech. Nejprve působil ve Vídni, později jako převor v Kritzendorfu. Dále v Kainbachu u Grazu, kde se významně zasadil o zlepšení kvality a celkovou stabilizaci zdejšího zařízení pro tělesně a mentálně postižené. Posilněn svými životními zkušenostmi a pro svoji houževnatost byl zvolen převorem vídeňského konventu a nemocnice. I zde se projevil jeho stavitelský duch. Nechal vystavět nový chirurgický pavilon, oddělení dialýzy, které se stalo největším dialyzačním střediskem v Evropě, nechal zřídit nové ambulance, a to i speciální pro neslyšící. Zde bohatě využil svůj talent komunikace s lidmi, když sehnal mnoho dobrodinců, kteří mu pomohli s financováním těchto velkých projektů.

P. Ulrich byl vždy otevřený a vlídný vůči druhým lidem a novým myšlenkám, pomáhal všude tam, kde jen mohl.

V roce 2007 byl zvolen provinciálem, a to i pro to, že řád tehdy čekal velký strukturální úkol – začlenit českomoravskou provincii do rakouské po bok slovenské a maďarské provinční delegatury. Tento krok byl doprovázen velkými obavami, ale P. Ulrich tento úkol zvládl a dokázal, že vedl k dobrému.

V roce 2010 byl znovuzvolen a zároveň oslavil 40. výročí svého řeholního povolání. Potřetí pak byl zvolený v roce 2014 v roce 400. výročí založení vídeňské nemocnice. Úkol přijal pokorně, ale s velkou obavou. Zanedlouho po svém zvolení ze zdravotních důvodů na funkci provinciála rezignoval a otec generál jeho rezignaci přijal. Zvládl však poté ještě naplánovat a navrhnout nový pečovatelský dům v Kritzendorfu.

P. Ulrich byl člověk, který se dokázal čelem postavit všem problémům od těch nejmenší po skutečně velké. Vždy stál pevně a vytrvale bojoval za všechny nemocné, kteří byli milosrdným bratřím ve všech rakouských zařízeních svěřeni, vždy v duchu myšlenek zakladatele řádu sv. Jana z Boha. Bude pro nás stále velkým příkladem odvahy riskovat, inovovat, klást si otázky a hledat na ně odpovědi.

Děkujeme Pánu za jeho život!

Robert Bühringer

NOMINACE
CEN CELESTÝNA OPITZE

Cena Celestýna Opitze je ocenění, které letos již po jedenácté budeme udělovat vybraným osobnostem za jejich příklad v péči o nemocné a starost o jakkoli potřebné. Symbolizuje poděkování a obdiv jejich práci, která inspiruje mnohé další v životě hospitality – křesťanské péče o nemocné a potřebné.

Laureáty ceny může nominovat kdokoliv, protože komise je vyhledávat sama nemůže. Totiž lidí, kteří si zaslouží toto uznání vděčnosti za jejich příklad, je mnoho a často pracují ve skrytu. Proto nominace přijímáme od kohokoliv na emailu *info@milosrdni.cz* nebo skrze formulář na webu *www.milosrdni.cz*, kde najdete také všechny potřebné informace k tomuto ocenění.

Za Vaše nominace předem mnohokrát děkujeme!

Předání cen proběhne n apodzim v našem pražském kostele sv. Šimona a Judy u Nemocnice Na Františku. V živém přenosu pak koncert bude vysílán na TV Noe. O termínu a všem potřebném budeme informovat.

V EVROPĚ SPOLEČNĚ

Provázanost, sounáležitost a spolupráce jsou základní cíle působení evropské kanceláře řádu milosrdných bratří v Bruselu. Stěžejní osobou naší provincie je pro tuto kancelář spolupracovník Mag. Dominik Hartig, který sídlí na provincialátu ve Vídni.

„Jde o to, že řád v Evropě musí spolupracovat a komunikovat, dohromady tvoří jedno dílo," vysvětluje ideje evropské řádové kanceláře v Bruselu Dominik Hartig, který už tři roky má na starosti komunikaci rakouské provincie s touto kanceláří a koordinuje společné projekty vedle toho, že je sekretářem provinciála P. Saji Mullankuzhyho. „Chceme vytvořit rychlou a moderní síť hospitality," říká Dr. Carlo Galasso, který bruselskou kancelář vede a o implementaci idejí řádu do společných projektů se stará od roku 2012.

Sdílení zkušeností

Carlo Galasso jednou měsíčně svým kontaktním osobám v jednotlivých evropských provinciích zasílá zpravodaj s nejnovějšími výzvami s nabídkou možnosti financování ze strany Evropské unie. „Pokud některá ta výzva je pro nějaké naše zařízení

v Evropě zajímavá a naši tamní spolupracovníci si myslí, že mohou přispět ve společném projektu, který by mohl potenciálně vzniknout, pak Carlo Galasso vyhledá podobná zařízení v Evropě, která provozují naši partneři a různé jiné organizace, a snaží se vymyslet koncept spolupráce," vysvětluje, jak proces funguje, Dominik Hartig. Financování projektů ze strany EU je zpravidla podmíněno zapojením alespoň tří partnerů ze tří různých zemí. „Tento proces vyžaduje náročnou administrativu a dokumentaci," dodává Dominik Hartig.

Takto naše bruselská kancelář koordinuje současně pět až osm projektů, do kterých jsou různá naše zařízení v Evropě zapojená. Tyto projekty v průměru běží dva roky. Výsledkem spolupráce je pak například nová metoda péče, která se nabízí dalším zařízením či institucím.

Naše pečovatelské zařízení pro mentálně a tělesně postižené v Kainbachu u Grazu je tak kupříkladu zapojeno do dvou projektů současně. Projekt LET IT BE má za cíl usnadnit proces učení pomocí nových technologií. Pro tento účel byla vyvinuta nová mobilní vzdělávací aplikace. Navazuje na předchozí projekt DESKTOP, ve kterém byli lidé s mentálním postižením seznamováni s moderními typy komunikace pomocí multimediálních aplikací. Druhý projekt DISPLAY se věnuje vývoji a přípravě sportovních soutěží pro mentálně a tělesně postižené. Zařízení v Kainbachu má v tomto směru tedy mnoho zkušeností.

Dominik Hartig tuto svoji práci považuje za nesmírně zajímavou. Má především možnost poznat, jak pracují bratři a spolupracovníci v jiných zařízeních v Evropě. „Například moderní a pokroková dětská nemocnice v Barceloně. Je až neuvěřitelné, jak skvěle je vybavená. Člověk vidí, co všechno je možné," nadšeně dodává.

Tyto evropské kontaktní osoby se pak scházejí jednou až dvakrát ročně v Římě, aby zhodnotili otevřené projekty a vyměnili si navzájem představy, vize a ideje dalších.

Kristina Weimer-Hötzeneder

SPOLUPRÁCE REHABILITACÍ

Do projektů podporovaných EU se zapojuje třeba i naše vizovická nemocnice. Kulturně blízko jsou nám naše řádová zařízení třeba na Slovensku a v Polsku, se kterými jsme v minulých letech už jeden společný projekt realizovali. Je to vynikající nástroj setkání spolupracovníků a odborníků, kteří se věnují stejným problémům, jenom každý někde jinde, v jiné zemi, v mírně odlišné kultuře, každý trochu jinak.

V roce 2020 tak máme v plánu zapojit do nového společného projektu v oblasti rehabilitace. O detailech budeme informovat.

NEMOCNICA S VĽÚDNYM PRÍSTUPOM K PACIENTOM

Bratislavská nemocnica milosrdných bratov získala skvelé „vysvedčenie" od pacientov. Patrí k najlepším nemocniciam na Slovensku! Chorí tu dostávajú aj služby, ktoré inde nenájdete. Nie nadarmo dnešné moderné zdravotnícke zariadenia, aké v Európe poznáme, vznikli práve vďaka systému milosrdných bratov.

Rehoľná sestra Ivetka z cievnej ambulancie Nemocnice milosrdných bratov v Bratislave sa bráni rozhovorom s novinármi, v tomto prípade však urobí výnimku, keď prezradí: „Veľa pacientov nám v našej ambulancii povie: Tu u vás vládne taká radostná atmosféra!" Je to tak, aj keď pred ambulanciou vždy čakajú desiatky pacientov. Mnohým, ktorí sú inde odmietnutí, tu vyjdú v ústrety, keď už zlyhajú aj všetky možné telefonáty do iných zariadení. Dvaja lekári, ktorí slúžia v tejto cievnej ambulancii, sú pritom maximálne vyťažení. „V našej ambulancii sa vždy snažíme, aby pacient odchádzal s pocitom, že sa sem chce vracať, lebo sa mu pomohlo a dostal adekvátnu zdravotnú pomoc. Myslím si, že mnoho našich zamestnancov si uvedomuje, že táto cirkevná nemocnica má poslanie dať pocítiť každému človeku, že je výnimočný a zvlášť chorému dať pocítiť Božiu lásku," hovorí sestra Ivetka v bielom habite – členka Kongregácie sestier Božského Vykupiteľa. Vekovo zrelý ošetrovateľ Jaroslav Kajanovič v mladosti vôbec neuvažoval o službe chorým. Pred siedmimi rokmi však vymenil finančnú sféru za prácu v nemocnici. Hovorí, že Boh ho viedol cez rôzne situácie až sem. Aj takýto vysoký muž dokáže „byť namäkko", keď si zaspomína na staršiu pacientku, ktorá mu z vďačnosti pobozkala ruku. „Bol som dojatý. Nikdy nato nezabudnem. Už keď človek vstúpi do tejto nemocnice, vidí kresťanské znaky: kríže či náboženské obrazy. Mne to pomáha v práci. Keď som vstúpil do tejto sféry, bol som prekvapený. Nadnesene povedané, mal som pocit, že pacienti sa tu majú ako králi. Je tu o nich profesionálne, ľudsky aj duchovne postarané. Je tu veľa ľudí, z ktorých si možno brať príklad," tvrdí J. Kajanovič.

Podľa neho túto nemocnicu odlišuje od tých ostatných najmä prijímanie pacientov, postoj k nim. „Nie sme veľká nemocnica, ale nik odtiaľto neodíde neošetrený. Tu človek vidí, že tí, ktorí tu slúžia, urobia pre chorého všetko. Keď sa pýtam kolegov po službe, aká bola služba, často počujem od nich: „Dobrá." – vždy ma to povzbudí. A povedia to aj vtedy, keď je služba ťažká. Nefrflú. Toto sa vidí dnes málokde. Jednoducho tu platí: idem do služby nie preto, aby som to tam pretrpel, ale idem slúžiť," dodáva J. Kajanovič.

Prečo „zabodovala" v prieskume

A tieto slová odzrkadľuje aj „vysvedčenie", ktoré udelili pacienti tejto nemocnici. Mimochodom, bola prvou neštátnou cirkevnou nemocnicou u nás! A o aké „vysvedčenie" ide? Predstavujú ho výsledky najnovšieho prieskumu: podľa poistencov poisťovne UNION patrí tejto nemocnici prvé miesto spomedzi všeobecných nemocníc na Slovensku. U poistencov Všeobecnej zdravotnej poisťovne skončila ako druhá najlepšia nemocnica na Slovensku a na popredných miestach v spokojnosti ju vnímajú aj poistenci poisťovne Dôvera. Podľa ing. Jarmily Sandtnerovej, námestníčky riaditeľa nemocnice pre ekonomiku sa do prieskumu zapojili poistenci, ktorí boli vlani minimálne deň hospitalizovaní v niektorom zo zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Dotazník obsahoval štrnásť otázok a týkal sa spokojnosti pacientov so správaním a starostlivosťou lekárov a sestier na oddelení, s informovanosťou zo strany ošetrujúceho lekára o vyšetreniach a ochorení pacienta, kvalitou ubytovania, stravy a upratovania na oddelení, poskytnutou starostlivosťou, či informáciami ošetrujúceho lekára a sestier o ďalšom postupe pri domácej liečbe a zlepšením stavu poistenca po prepustení. Poistenci – pacienti sa mali vyjadriť aj k tomu, či by liečbu v danej nemocnici absolvovali aj v budúcnosti a odporučili ju rodine, známym. „Ocenenie pacientov, ktorí v chorobe najcitlivejšie vnímajú dianie okolo seba, je veľmi hodnotné. Zaväzuje k tomu, aby sme naďalej nepoľavovali vo vzťahu pacient – zdravotník," uviedol MUDr. František Špaček, námestník riaditeľa nemocnice pre liečebno-preventívnu starostlivosť. Námestníčka pre ošetrovateľstvo Helga Mareková ešte doplnila: „Práca celého tímu sestier i sanitárov aj za sťažených podmienok (nedostatok personálu) je na vysokej profesionálnej a ľudskej úrovni. V našej nemocnici pracujem tridsať rokov, aj preto som tu vydržala toľko rokov, lebo kolektív

pracovníkov bol výnimočný, rodinná atmosféra menšej nemocnice bola a je veľkým prínosom pre pracovné podmienky."

Pohostinnosť a rodinná atmosféra

Zdravotnú starostlivosť poskytuje nemocnica už od r. 1672. Hodnoty, na ktorých „stavia" sú: kvalita, rešpekt, zodpovednosť a spiritualita, vychádzajúca z charizmy svätého Jána z Boha. V súčasnosti je v nemocnici 122 lôžok na 8 oddeleniach, funguje tu 49 ambulancií a kvalitná lekáreň. Nechýba ani tlmočnícka služba pre nepočujúcich pacientov a funguje tu aj bufet, ktorý zamestnáva mladých ľudí s hendikepom. Prior bratislavského konventu brat Richard Jombík OH si zaspomínal: „Začiatky služby nepočujúcim začali nedeľnou sv. omšou v refektári nemocnice s Otcom Františkom Bartošom a prestavbou starých opustených priestorov pekárne a reštaurácie na centrum nepočujúcich." V rámci duchovnej služby tu nemobilní pacienti môžu sledovať svätú omšu na izbách – z kostola cez televízny prijímač a slúchadlo. A udialo sa tu už aj veľa „zázrakov" s ľudskými dušami.

Ako priznáva páter Pius Majerovič, jeden z kňazov, na lôžku spoznal trpiaceho muža, ktorý sa priznal, že kedysi vystúpil z Katolíckej cirkvi. A keď jeho matke prišiel kňaz udeliť pomazanie chorých, odohnal ho. Roky ho trápili výčitky svedomia. Až choroba a pobyt v nemocnici milosrdných bratov ho priviedli opäť ku Kristovi. Dlhoročný riaditeľ nemocnice JUDr. Michal Tinák dopĺňa do mozaiky pohľadov tieto cenné poznatky: „Máme ročne vyše 260 000 ambulantných vyšetrení, takmer 70 000 rehabilitácií a 4,5 tisíc ukončených hospitalizácií. Čiže tí, ktorí prichádzajú do našej nemocnice, sú prijímateľom pohostenia, uzdravenia, starostlivosti, ktorú nemocnica poskytuje v rámci svojej charizmy a títo ľudia nás v prieskume aj hodnotili. Poisťovne sa v tomto prípade stávajú iba objektívnym mediátorom toho, čo zozbierali od pacientov - poistencov, ktorí boli u nás ošetrovaní." Podľa jeho slov za výsledkami prieskumu treba vidieť všetko, čo pacient v nemocnici dostáva: od jeho prijatia, cez vyšetrenia, vzťahu k nemu, prostredia, kde sa nachádza, čistoty, stravy, lásky, komfortu, ktorý okolo seba má (každá izba je klimatizovaná, má sociálne zariadenie, nechýba televízia a duchovná starostlivosť podľa rozhodnutia pacienta.) Ide o komplex vzťahov a služieb nemocnice, ktorá sa hlási k odkazu zakladateľa rehole milosrdných bratov – sv. Jána z Boha: „Cez telo k duši." Lekárka MUDr. Monika Hívešová z internej ambulancie na záver dopĺňa: „Práca s ľuďmi a zvlášť s chorými, je náročná po psychickej aj fyzickej stránke. Naša nemocnica je personálne aj priestorovo menšia, no jej špecifikom sú medziľudské vzťahy.

Je to jej duchovným rozmerom, vierou našich zamestnancov, tým, že v nemocnici s menším počtom personálu sa zamestnanci poznajú lepšie. A tento fakt sa prenáša aj do vzťahu k pacientovi. Čo pre mňa najviac vystihuje nemocnicu? Hospitalita- teda pohostinnosť a snaha vzájomne si pomáhať." Len pre zaujímavosť: každý hospitalizovaný pacient denne dostane („grátis") po obede koláčik a kávu ako skutok milosrdenstva (inšpirácia z rakúskej nemocnice milosrdných bratov). Dnes často počuť, že zo zdravotníctva sa vytráca duch služby a obety. Možno by stačilo vrátiť sa k výroku svätého Jána z Boha, ktorý už pred vyše päťsto rokmi apeloval: „Neustále sa cvičte v láske k blížnemu, lebo kde niet lásky, tam nie je ani Boh."

Andrea Eliášová

Z VATIKÁNSKÉ LÉKÁRNY MILOSRDNÝCH BRATŘÍ

Vatikán není jen centrem katolického světa, je to samostatný stát s vlastním územím, obyvateli, mezinárodní politikou a ozbrojenými silami a stejně jako každý jiný stát má vlastní hospodářství.

K obchodování toho nemá mnoho, ale místní samoobsluha, kde mohou nakupovat jen obyvatelé a lidé pracující ve Vatikánu, anebo místní pošta je dodavatelsky zásobena ze zahraničí, třeba z Itálie. Stejně tak vatikánská lékárna, která je považovaná za jednu z největších na světě, protože musí být schopna postarat se v případě potřeby o návštěvy z celého světa, a kterou od 19. století provozují milosrdní bratři, drtivou většinu léků a léčiv do Vatikánu dováží. Dá se tedy obecně říci, že ve Vatikánu se nic nevyrábí. Ovšem až na jednu výjimku, a to jsou produkty milosrdných bratří právě z jejich vatikánské lékárny. Bratři zde totiž vyrábí skvělé kolínské vody, krémy, mýdla a další podobné produkty a používají nejkvalitnější možné suroviny.

Dostat se k těmto produktům je téměř nemožné, protože je možné je koupit jedině přímo ve vatikánské lékárně, a tam se smrtelník téměř nemůže dostat.

Proto bratři připravili řadu produktů, které bude možné koupit i mimo Vatikán, a to ve Francii. Občané EU se tak k těmto produktům nyní alespoň do vyprodání budou moci dostat. Výtěžek pak bude použit na činnost řádu ve prospěch nemocných, chudých a všech potřebných.

Při výrobě produktů milosrdným bratří asistoval italský parfumér Lorenzo Dante Ferro, který zvláštní pozornost věnoval kvalitě vůní přírodních éterických olejů, aby nabídl skutečně autentický čichový zážitek. Výběr přírodních esencí byl inspirován Biblí a středomořskou flórou – zlato, kadidlo, myrha, mystická růže, bergamot, eukalyptus, šafrán a mnoho dalšího. Pokud byste měli o produkty zájem, je možné produkty milosrdných bratří zakoupit na internetu na těchto stránkách: *https://boutique-solidaire.saintjeandedieu.fr*

SEDM KRISTOVÝCH SLOV NA KŘÍŽI

Charles Journet

Kristova slova na kříži nás uvádějí do dramatu Boha, jenž na sebe vzal tíhu veškerého zla našeho světa. Propůjčují hlas Kristově poslední bolesti, dávají vytušit něco z utrpení jeho duše. Každé z těchto slov odhaluje určitý aspekt tohoto jedinečného tajemství, přesahujícího všechna slova a schopného prozářit všechny agónie lidí a národů. Boží Syn umírá za člověka. Jeho poslední slova nám pootevírají dveře k tomuto tajemství. To, co je hrůzným dramatem, se díky nim stává poučením. Prostřednictvím úvah kardinála Journeta můžeme do tohoto tajemství vstoupit, uctít je pomocí špetky tichého rozjímání a dodat tak své vlastní duši rozměr hloubky.

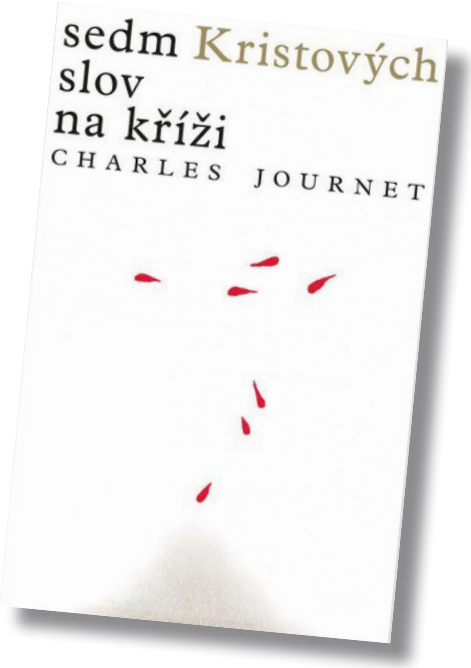

Sedm Kristových slov na kříži, Charles Journet, překlad Tereza Hodinová, brož., 164 str., rok vydání 2020, nakladatelství Krystal OP, 205,- Kč
https://krystal.op.cz

400. VÝROČÍ PŘÍCHODU BRATŘÍ DO PRAHY

Letos slavíme 400 let od příchodu milosrdných bratří do Prahy, kteří se usídlili v Bohuslavově špitálu na Starém Městě (nyní Nemocnice na Františku).

Řeholníci založili svůj první český konvent v hektické době, kdy bojovala česká stavovská armáda proti císařské. Po vítězství Ferdinanda II. byl veškerý nekatolický majetek zabaven. Týkalo se to i Bohuslavouva špitálu, který v té době patřil Jednotě bratrské. Je zajímavé, že v těchto těžkých časech byl mezi prvními příchozími řády takový, který se zabýval pouze péčí o nemocné, a nikoliv o katolickou osvětu. Nemocnice byla darována samotným císařem Ferdinandem II. na Štědrý den roku 1620. Mezi prvními bratry, kteří dorazili do Prahy, byl Gabriel Ferrara, jenž okamžitě po příchodu začal pracovat jako polní chirurg na straně císařských vojsk. Po ukončení české války (části třicetileté války) byl dům přizpůsoben pro chod špitálu a byla k němu zřízena lékárna. Původně dům disponoval 12 lůžky a postupně se rozšiřoval do takové míry, že v roce 1932 již nakládal s 300 lůžky. Pražští bratři pečovali o nemocné během veškerých válečných i epidemických dní až do roku 1950, kdy jim byl státem celý komplex zabaven. Milosrdní bratří zde ještě několik let působili, dokud nebyli z Prahy úplně vyhnáni. Nemocnice pod komunistickým vedením fungovala dál, kostel sv. Šimona a Judy však byl proměněn na skladiště. Až na konci 80. let bylo rozhodnuto o jeho přebudování na koncertní sál pro účely FOK,

v této podobě je dodnes. Po revoluci roku 1989 byl kostel řádu vrácen, nemocnice však nadále zůstala v majetku Prahy. A ani v rámci „církevních restitucí“ vrácena nebyla.

K výročí chystáme řadu aktivit a setkání. Budeme o nich samozřejmě informovat.

ds, vp

RAMCHISSLŮV HERBÁŘ

Náš řád, jelikož se zabývá péčí o nemocné, vlastní několik herbářů z různých období a rozhodl se je všechny zdigitalizovat a opatřit pro ně vhodné podmínky. Mezi nejznámější naše herbáře patří Herbarium Vivum od Norberta Boccia. Tento třísvazkový herbář vznikl v roce 1766 a byl zdigitalizován v roce 2016. Mimo něj se dochoval ještě Feketův (1841) a Ramschisslův herbář (60. léta 18. století).

Joachim Ramschissel se narodil v roce 1719 ve Štýrském Hradci. Většinu svého života pobýval v českých zemích. Do řádu vstoupil v Praze, v témže roce jako královna Marie Terezie (schvalovatelka založení brněnského konventu) usedla na trůn, a to roku 1740. Celý svůj život bratr Joachim zasvětil vzdělávání bratří v lékařských vědách a výchově noviců. Působil jako první učitel na ošetřovatelsko-chirurgické škole ve Valticích. Pro zkvalitnění výuky vytvořil zmíněný herbář, který sloužil jako studijní pomůcka pro výuku lékárenství a farmakologie. Tento zbožný řeholník zemřel ve věku 44 let jako převor ve Valticích po 23 letech oddané služby řádu.

Od loňského roku spolupracujeme s Botanickou zahradou v Praze, která nám pomáhá se správným ošetřením a uložením našich bylinářů. Zatím jsme jim přivezli dvousvazkové dílo Joachima Ramschissla, jehož herbář, na rozdíl od reprezentativního Bocciova, byl nejspíše pro vlastní potřebu či pro výuku bratří. Většina rostlin byla do herbáře vlepena a zbylá vložena. Oba díly dostala na starost paní magistra Pachtová, která se o ně velmi pečlivě a starostlivě postarala. Zbavila je prachu a všech možných breberek. Kromě toho je nafotila, volné rostliny připevnila na samostatné archy a každé knize vytvořila vlastní krabici z nekyselé lepenky, ve kterých jsou nyní bezpečně uloženy.

ds

SVĚTOVÝ DEN NEMOCNÝCH DOPIS PAPEŽE FRANTIŠKA

Drazí bratři a sestry!

1. Slova, která Ježíš vyslovuje: „Pojďte ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím“ (Mt 11,28), odhalují tajemnou cestu milosti, jež se ukazuje prostým lidem a nabízí posilu unaveným a vyčerpaným. Tato slova vyjadřují solidaritu Syna člověka, Ježíše Krista, se zarmouceným a trpícím lidstvem. Kolik lidí trpí na těle i na duchu! Slovy „pojďte ke mně“ volá všechny, aby přišli k němu, a slibuje jim úlevu a osvěžení. „Když je Ježíš vyslovuje, má před očima lidi, s nimiž se každý den setkává na ulicích Galileje; mnozí jsou lidé prostí, chudí, nemocní a postavení na okraj vinou tíhy zákona a nespravedlivého sociálního systému… Tito lidé stále chodili za ním, aby naslouchali jeho slovu – slovu dávajícímu naději“ (Angelus, 6. července 2014).

Při 28. světovém dni nemocných se Ježíš obrací se svým pozváním na nemocné a utlačované i na chudé, kteří vědí, že jsou úplně závislí na Bohu. Byli zraněni těžkou zkouškou a potřebují uzdravení. Tomu, kdo prožívá úzkost ze své vlastní zranitelnosti, bolesti a slabosti, Ježíš Kristus nenakládá zákony, ale nabízí mu milosrdenství, to znamená svou osobní útěchu. Ježíš hledí na zraněné lidstvo. Má oči, které vidí, které si všímají, protože hledí do hloubky a nejsou lhostejné, ale zastavují se a pohlížejí na celého člověka, na každého člověka v jeho zdravotní situaci, aniž by někoho vyřazovaly, ale každého zvou, aby vstoupil do jeho života a zakoušel něhu.

2. Proč Ježíš chová tyto city? Protože on sám se stal slabým, zakoušel lidské utrpení a pak dostával posilu od Otce. Vskutku pouze ten, kdo osobně prožil tuto zkušenost, dokáže být pro druhé útěchou. Utrpení má různé těžké podoby: nevyléčitelné a chronické nemoci, psychické choroby, onemocnění, která potřebují rehabilitaci nebo paliativní léčbu, různá postižení, dětské a stařecké nemoci…

V těchto situacích mnohdy konstatujeme nedostatek lidskosti, a proto se pro celkové uzdravení člověka ukazuje jako potřebný personalizovaný přístup k nemocnému, kdy léčba se spojuje se starostlivostí. Při nemoci cítí člověk, že je ohrožená nejen jeho fyzická integrita, ale také jeho vztahová, rozumová, citová a duchovní stránka. Proto vedle léčby očekává i podporu, povzbuzení a pozornost… zkrátka lásku. Kromě toho je u nemocného jeho rodina, která trpí a také vyžaduje povzbuzení a blízkost.

3. Drazí nemocní bratři a sestry, nemoc vás zvláštním způsobem staví mezi ty, kdo „se lopotí a jsou obtíženi“, a tak přitahují pohled Ježíšova srdce. Z něho přichází světlo pro vaše temné chvilky a naděje ve vaší sklíčenosti. On vás zve, abyste šli k němu: „Pojďte.“ V něm totiž najdete sílu překonat nepokoj a otázky, jež ve vás vyvstávají při této „noci“ těla a ducha. Kristus nám sice nedal žádné recepty, ale svým utrpením, smrtí a zmrtvýchvstáním nás osvobozuje od útlaku zla.

V takovéto situaci zajisté potřebujete místo, kde byste se mohli posílit. Církev chce stále více a stále lépe být „hostincem“ milosrdného Samaritána, jímž je Kristus (srov. Lk 10,34), to znamená domem, kde můžete nacházet jeho milost, jež se vyjadřuje srdečností, přijetím a úlevou. V tomto domě se budete moci setkávat s lidmi, které Boží milosrdenství uzdravilo z jejich zranitelnosti a kteří vám dokážou pomoci nést kříž tím, že otevřou svá zranění, skrze něž můžete spatřovat horizont přesahující nemoc a získávat pro svůj život světlo a vzduch.

K tomuto útěšnému dílu ve prospěch nemocných bratří patří i služba

zdravotnických pracovníků, lékařů, ošetřovatelů, zdravotního a administrativního personálu, pomocníků a dobrovolníků, kteří svou zdatnou prací dávají pocítit přítomnost Krista, jenž poskytuje útěchu, přijímá nemocného a uzdravuje jeho rány. Ale i tito muži a ženy jsou zranitelní a trpí svými nemocemi. Zvláště pro ně platí, že „když jsme obdrželi Kristovu posilu a útěchu, jsme povoláni k tomu, abychom se sami stávali posilou a útěchou pro bratry a s mírným a pokorným postojem napodobovali svého Mistra" (Angelus, 6. července 2014).

4. Drazí zdravotničtí pracovníci, každý diagnostický, preventivní a léčebný úkon i každá výzkumná činnost, léčba a rehabilitace jsou určeny nemocnému člověku; podstatné jméno „člověk" má vždy přednost před přídavným jménem „nemocný". Ať je proto vaše konání vždy zaměřeno na důstojnost a na život člověka, bez jakýchkoli ústupků aktům, jež mají povahu eutanazie, asistované sebevraždy nebo likvidace života, a to ani tehdy, kdy je stav nemoci nezvratný.

Ve vztahu k hraniční zkušenosti a možného selhání i lékařské vědy při stále problematičtějších klinických případech a neblahých diagnózách jste povoláni k tomu, abyste se otevřeli transcendentní dimenzi, která vám může ukázat smysl vaší profese. Připomínáme, že život je posvátný a patří Bohu, a proto je nedotknutelný a nelze jím disponovat. (Srov. Kongregace pro nauku víry, instr. Donum vitae z 22. 2. 1987, č 5; Jan Pavel II., enc. Evangelium vitae, č. 29–53. Zvon: Praha, 1995.) Život je třeba přijímat, chránit, respektovat a sloužit mu od jeho narození až do smrti; to vyžaduje zároveň rozum i víra v Boha, původce života. Výhrada svědomí je pro vás v určitých případech potřebnou volbou, abyste zůstávali v souladu s oním „ano" vysloveným životu a člověku. V každém případě vaše profesionalita oživovaná křesťanskou láskou má být tou nejlepší službou skutečnému lidskému právu, jímž je právo na život. I když nebudete moci uzdravit, vždy budete moci poskytovat péči gesty a postupy, které nemocnému přinášejí posilu a úlevu.

Bohužel někdy v prostředí válek a násilných konfliktů se cílem útoku stává zdravotní personál a struktury pečující o přijetí a léčbu nemocných. V některých oblastech se i politická moc domáhá toho, aby mohla manipulovat lékařskou péčí ve vlastní prospěch, a omezuje oprávněnou autonomii zdravotnické profese. Dotýkat se těch, kdo se věnují službě trpícím členům těla společnosti, ve skutečnosti neprospívá nikomu.

5. Při 28. světovém dni nemocných myslím na množství bratří a sester na celém světě, kteří nemají přístup k léčbě, protože žijí v chudobě. Obracím se proto na zdravotnické instituce a vlády všech zemí světa, aby kvůli zdůrazňování ekonomického aspektu nepřehlížely sociální spravedlnost. Přeji si, aby při spojení principů solidarity a subsidiarity se spolupracovalo na tom, aby všichni měli přístup ke vhodné léčbě pro zachování a znovunabytí svého zdraví. Ze srdce děkuji dobrovolníkům, kteří se dávají do služby nemocným a často nahrazují nedostatečné struktury a svými skutky něžnosti a blízkosti ukazují obraz Krista milosrdného Samaritána.

Panně Marii, Uzdravení nemocných, svěřuji všechny lidi, kteří snášejí tíži nemoci, spolu s jejich rodinnými příslušníky a také všechny zdravotnické pracovníky. Všechny s láskou ujišťuji o své blízkosti v modlitbě a posílám jim své apoštolské požehnání.

Ve Vatikánu 3. ledna 2020, v den památky Nejsvětějšího jména Ježíš.

FRANTIŠEK

Z DOPISŮ SV. JANA Z BOHA

Zdá se mi, že jste jako bárka bez vesel. Také mně se někdy zdá, jako bych postrádal pevného určení, a tak jsme zde dva, kteří nevíme, kam se dřív obrátit. Bůh však ví a uzdravuje. On poradí nám všem.

Protože mám dojem, že se valíte vpřed jako bludný kámen, bude dobře, když budete umrtvovat své tělo a podstoupíte zkoušky života, hladu, žízně, tupení, únavy, úzkosti, námah a protivenství. To vše musíme vytrpět pro Boha… a za vše, dobré i zlé, Bohu děkovat.

Z dopisu Luigi Battistovi

100 LET PŘÍPOJENÍ VALTICKA K MORAVĚ

Valtice si letos připomínají výročí 100 let od připojení Valtic k Československu. Toto území totiž historicky patřilo Rakousku, po založení Československa zde však proběhlo referendum, ve kterém obyvatelé rozhodli o připojení k Moravě, protože většina místních mluvila česky.

K tomuto výročí se v létě připravuje řada aktivit a slavností. I my se do nich chystáme zapojit. Například historickou přednáškou o tom, jak zde před sto lety milosrdní bratři působili a jak vypadala zdejší zdravotní péče. O všech aktivitách budeme informovat na webu *www.milosrdni.cz*.

S ŘEHOLNÍKY V TATRÁCH (26.-30. 8.)

Srdečně zveme všechny mladé muže (ideálně ve věku od 18 do 40 let), kteří cítí své povolání k hospitalitě, službě nemocným a potřebným, ke společnému pobytu ve Vysokých Tatrách, kde bude na programu rozličný duchovní program, možnost rozhovorů, ale především turistika v krásné přírodě. Pokud máte o účast zájem, pište na e-mail: *prevor@milosrdni.cz*.

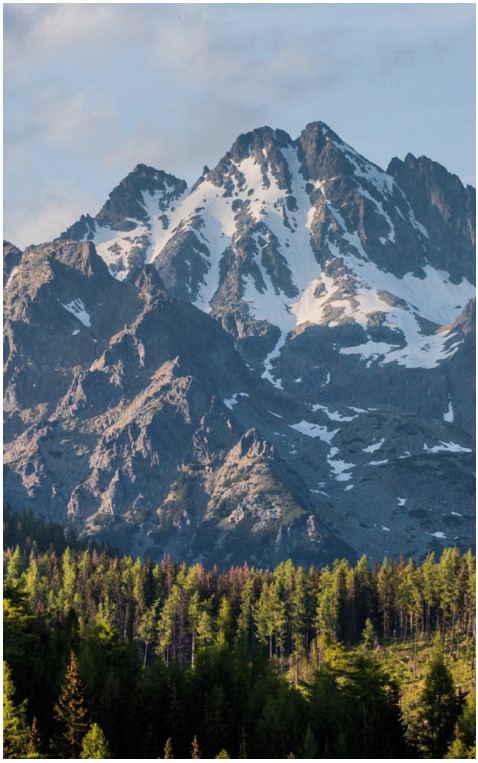

@pontifex

PAPEŽ FRANTIŠEK NA TWITTERU

Ježíš, nově narozený, se zrcadlil ve tváři své matky. Od ní dostal první pohlazení, s ní si vyměnil první úsměvy. S ní začala revoluce jemnosti. Církev, dívající se na dítě, je povolána k pokračování této revoluce. (2. 1.)

Musíme věřit tomu, že druzí potřebují mír stejně jako my. Míru nemůže být dosaženo, pokud v něj nebudeme doufat. Prosme Pána o dar míru. (4. 1.)

Pán s námi má tolik slitování, zapojuje Sebe sama do našich problémů. Opakujme si často tuto jednoduchou modlitbu: Pane, jsem hříšník, buď ke mně milosrdný, měj se mnou slitování. (16. 1.)

Svěřuji Panně Marii, uzdravení nemocných, všechny, kteří jsou zatíženi břemenem nemoci, spolu s jejich rodinami a těmi, kdo jim poskytují péči. Ujišťuji vás všechny o mé blízkosti v modlitbě. (11. 2.)

Období postu začínáme tím, že obdržíme znamení kříže popelem. Jsme popel v tomto vesmíru. A jsme popel milovaný Bohem. (26. 2.)

TIRÁŽ

je zpravodaj, který vychází ZDARMA nepravidelně 4× do roka. Vydává ho Hospitálský řád sv. Jana z Boha – Milosrdní bratři. Informuje o životě a aktivitách milosrdných bratří, také o jejich historii, světcích, významných událostech z domova i zahraničí.

V případě zájmu o odběr pište na e-mail: *hospitalita@milosrdni.cz* nebo na adresu: *Milosrdní bratři, Vídeňská 7, 639 00 Brno*. Nezapomeňte uvést počet výtisků, které chcete odebírat.

Vydává:
Konvent Hospitálského řádu
sv. Jana z Boha – Milosrdných bratří
(pro svoji vnitřní potřebu)
Vídeňská 228/7, 639 00 Brno
IČ: 15531678
e-mail: sekretariat@milosrdni.cz
B. ú. 1341663309/0800
tel./fax.: 543 165 319
www.milosrdni.cz

Registrace:
MK ČR E 20257

Redakce:
Bc. Vít Pospíchal, MPA
Br. Martin Richard Macek, OH

Foto:
Archiv OH

Tisk:
Didot, spol. s r. o.

POMOZTE NÁM VYDÁVAT HOSPITALITU!

Zpravodaj Hospitalita vychází zdarma pro všechny čtenáře. Jeho příprava však obnáší nemalé náklady - od času strávené při jeho sestavování a psaní článků, korekce, grafické práce, tisk a hromadná korespondence.
Chceme čtenářům poskytnout co nejkvalitnější provedení, stejně jako je tomu i ve zdravotní péči, kterou poskytujeme našim pacientům.
Své příspěvky můžete posílat zde:

č.k.: 1341663309/0800

variabilní symbol: 1111

Za jakékoliv dary budeme velice vděční!

Mladým mužům hledajícím
své osobní povolání nabízíme možnost
poznat život milosrdných bratří z blízka a zažít

„klášter na čas“

Všichni mladí muži,
kteří cítí náznak svého povolání
k hospitalitě – službě nemocným a potřebným,
jsou vítáni v našich komunitách,
kde toto povolání mohou blíže poznat a rozvíjet.

V případě zájmu napište na email
prevor@milosrdni.cz

MILOSRDNÍ BRATŘI
KONVENT BRNO